

EĞİTİM-İŞ LGS RAPORU

2022 yılında yapılan merkezi sınava (LGS) 1.236.308 öğrenci başvurmuş, 1.031.799'u ise sınava girmiştir. İlk yerleştirme sonuçlarına göre sınavla öğrenci alan nitelikli! okullara 188.875 öğrenci yerleşmiştir. Sınava giren öğrencilerin %18.31'i yerleşmiştir. Öğrencilerin %81'den fazlası ise imam hatip, mesleki okul sarmalına mahkum edilmiştir. Öğrencilerin ilgi ve istekleri neden göz önüne alınmamaktadır? Bu durumun iki sonucu olmaktadır. Yeterli maddi olanakları olmayan öğrenciler ya imam hatip ya da mesleki eğitime yönlendirilirken, maddi olanakları yeterli olan ailelerin çocukları özel okulları tercih etmektedir. Bu piyasalaşma toplumsal barışı tehdit eder hale gelmiştir. Baş öğretmenimiz, ülkemizin kurucusu Atatürk'ün "Eğitimde feda edilecek fert yoktur." anlayışından paran yoksa sürün anlayışına geçilmiştir.

Alt testlere göre doğru yanıt sayıları Tablo'da verilmiştir.

ALT TESTLERE GÖRE DOĞRU CEVAP SAYISINA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

Bölüm	Alt Test	Soru Sayısı	Doğru Cevap Sayısı Ortalaması	Standart Sapma
SÖZEL BÖLÜM	Türkçe	20	9,22	4,61
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10	5,54	2,59
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10	6,45	2,68
	Yabancı Dil	10	4,59	3,34
SAYISAL BÖLÜM	Matematik	20	4,74	4,26
	Fen Bilimleri	20	9,50	5,02

Tabloya göre öğrencilerin en başarısız oldukları dersin matematik olduğu görülmektedir. Türkçe, yabancı dil ve fen bilimleri derslerinde de öğrencilerin doğru cevap ortalamaları soru sayısının yarısı dahi olmamıştır.

Eğitim-iş

Sınavda sorulan soruların ortalama güçlük, ayırt edicilik ve güvenirlik katsayıları aşağıda verilmiştir.

Bölüm	Alt Test	Soru Sayısı	Ortalama Soru Güçlüğü	Ortalama Soru Ayırt Ediciliği	İç Tutarlılık (Güvenirlik) Katsayısı
SÖZEL BÖLÜM	Türkçe	20	0,46	0,39	0,81
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10	0,56	0,43	0,70
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10	0,65	0,46	0,76
	Yabancı Dil (İngilizce)	10	0,46	0,59	0,86
SAYISAL BÖLÜM	Matematik	20	0,24	0,44	0,84
	Fen Bilimleri	20	0,45	0,45	0,84

Tabloya göre matematik testinin öğrencilere oldukça zor geldiği ifade edilebilir. Din kültürü ve ahlak bilgisi soruları kolay gelmiş, diğer derslerin ise ortalama güçlükte oldukları ifade edilebilir.

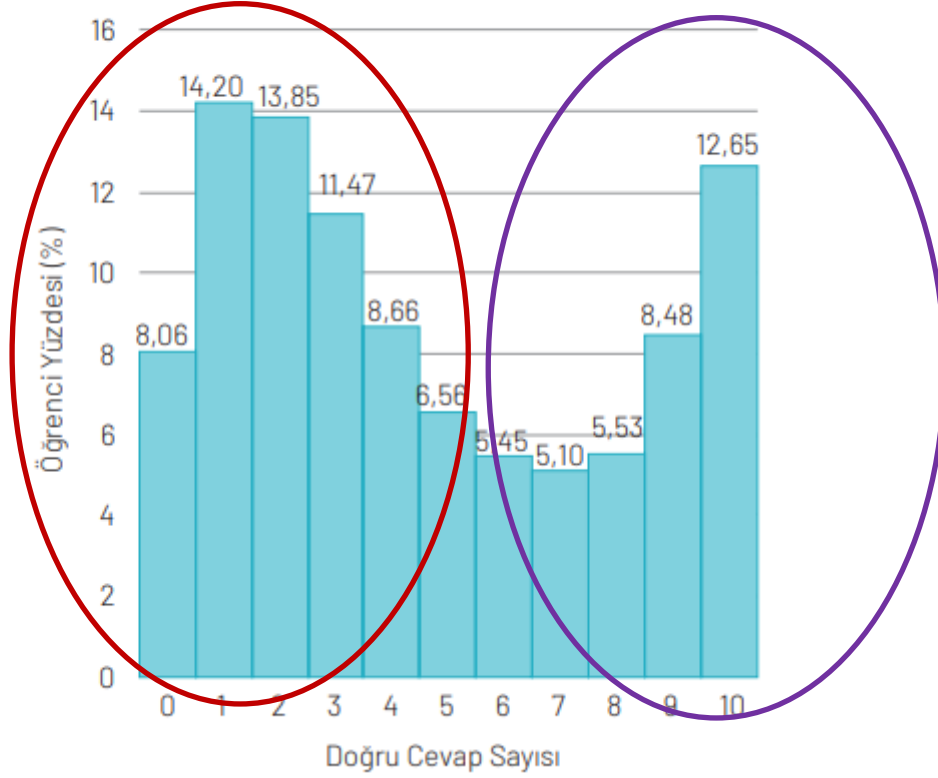
Yine tabloya göre ortalama ayırt edicilikler 0.30'un üzerindedir. Ancak kaç sorunun ayırt ediciliğinin 0.30'un altında olduğu bilgisi verilmemiştir. MEB bu anlamda şeffaf ve hesap verebilirlik ilkelerine uymamaktadır. Ayırt ediciliği düşük soruların testten çıkarılması daha doğrusu öğrencilere zaten sorulmaması gerekirdi.

Ayırt etmeyen soruların sorulduğunu testlerin güvenirlik katsayılarından anlamak mümkündür. Performans ölçeği testlerde güvenirlik katsayısının (iç tutarlılığın) 0.90 ve üzerinde olması beklenir. Ancak hiçbir testte 0.90'a ulaşamamıştır. Bu anlamda tüm öğrencilerden veriler elde edilmesine rağmen testlerin güvenirliklerinin yeterli olmadıkları ifade edilebilir. Ölçme araçlarında bulunması gereken üç özellik geçerlik, güvenirlik ve kullanışlılıktır. Güvenirliği düşük bir testin geçerliği de yüksek olamaz. Buna göre MEB geçerlik ve güvenirlik kanıtları elde edilmemiş testlerle öğrencilerimizi değerlendirmektedir. Bu durumu bozuk bir terazi ile ölçüm yapmaya benzetebiliriz.

Geliştirilen testlerin farklı geçmişlerden gelen öğrencilere eşit davranması beklenir. Ancak yabancı dil testi için aşağıda verilen dağılım büyük bir fırsat eşitsizliğini göstermektedir.

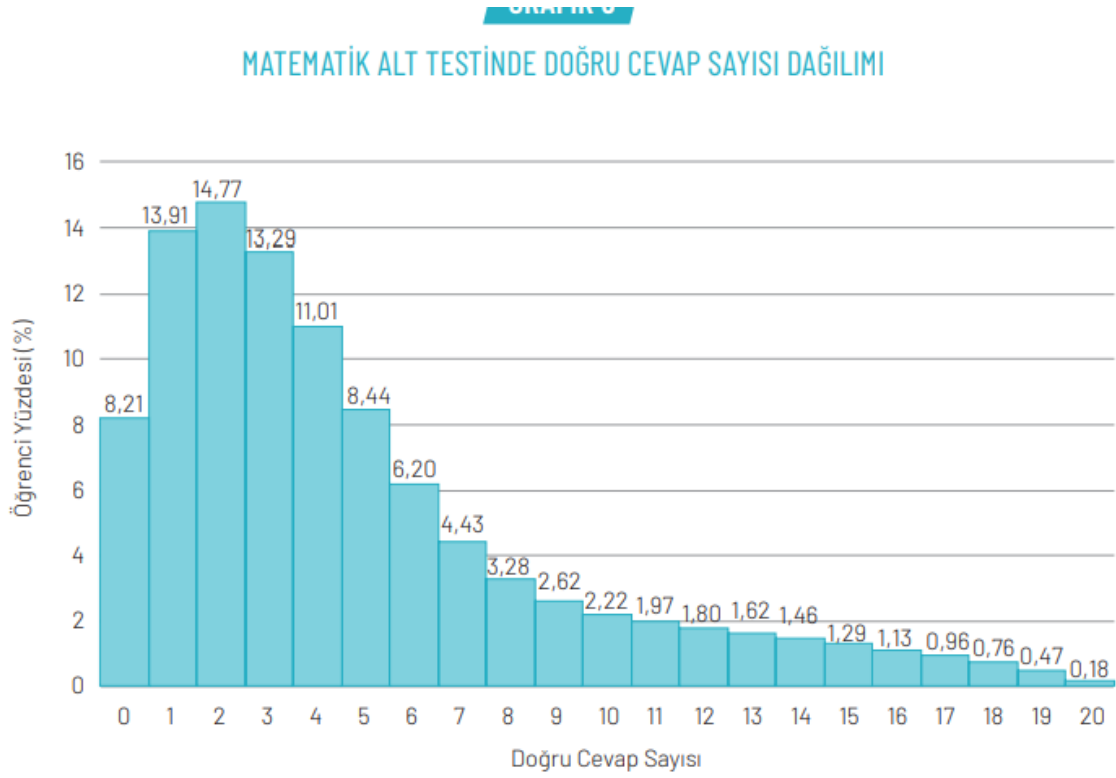

YABANCI DİL ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

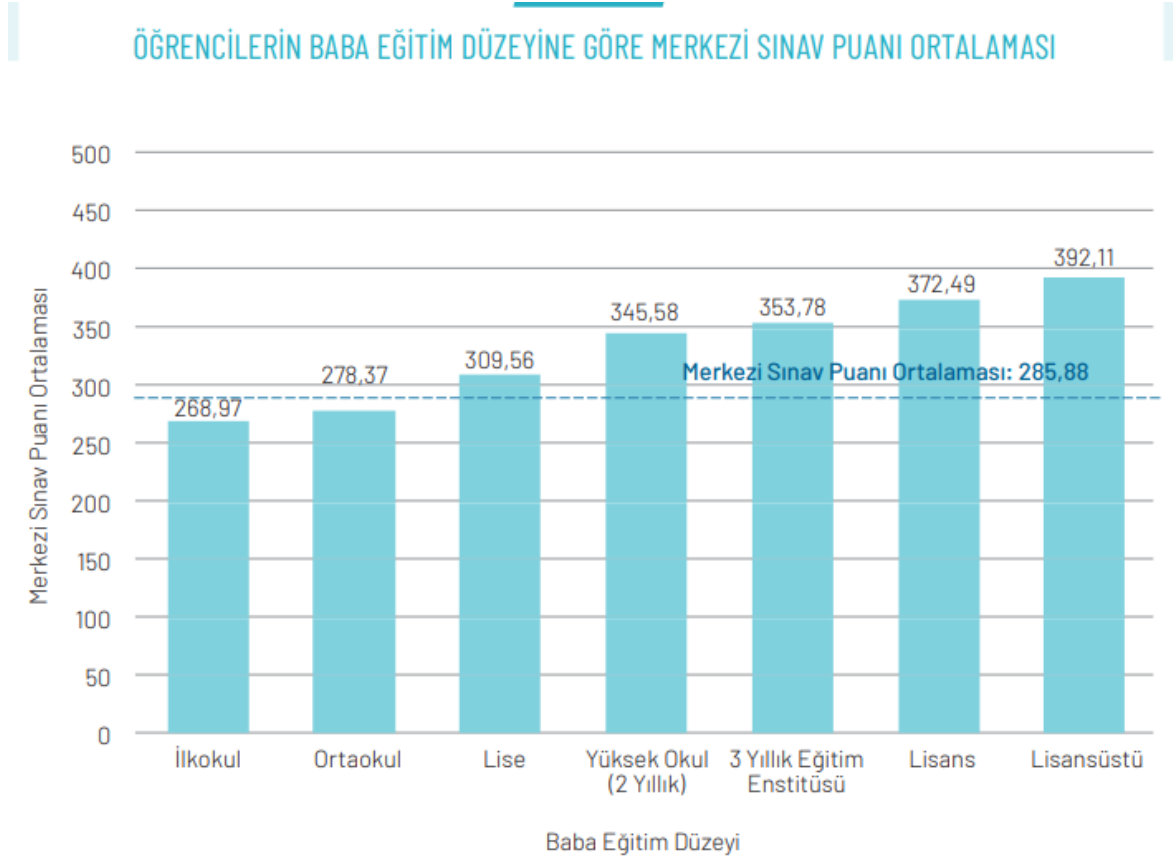
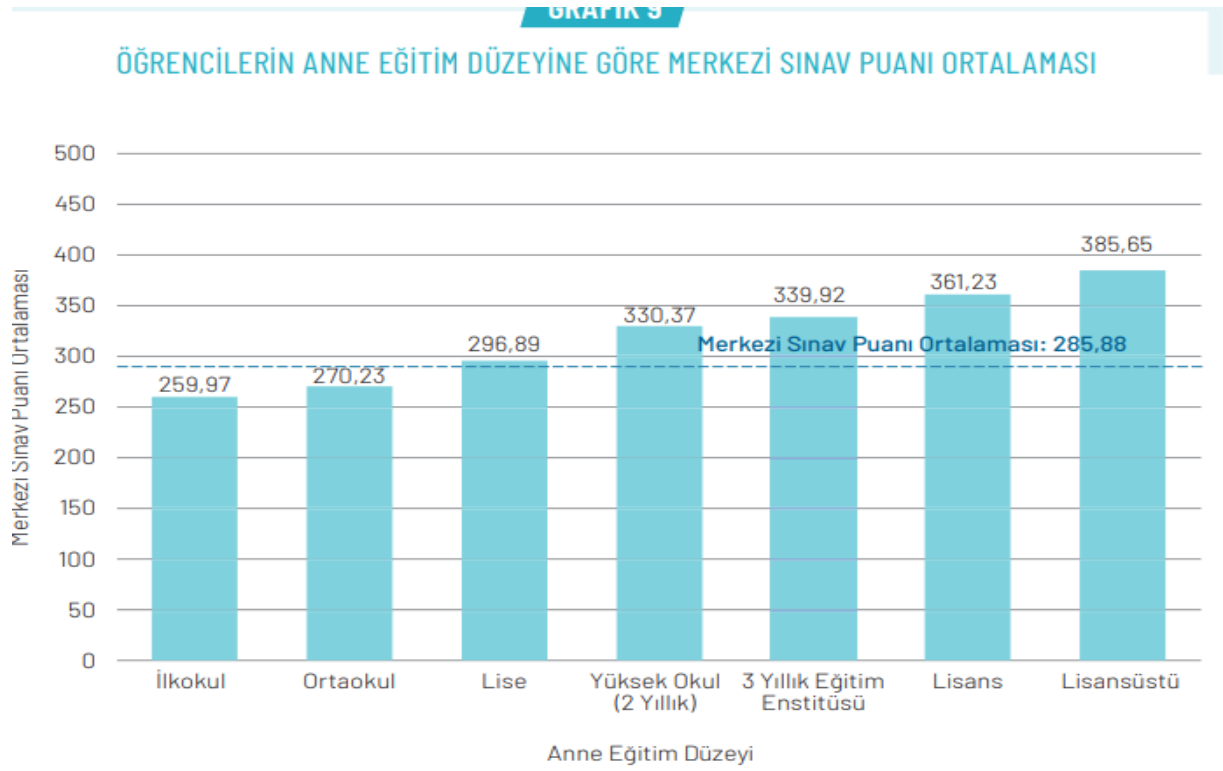
Tabloya göre aslında iki grup vardır. Kırmızı ile belirtilen birinci grubun yabancı dil başarısı ile mor ile gösterilen ikinci grubun yabancı dil başarısı arasında uçurum vardır. Mor grupta yer alan öğrencilerin lehine bir sınav olmuştur. Yeri gelmişken kademeler arası geçiş sınavlarında yabancı dil ile din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinden soru sorulmaması gerektiğini belirtmek gerekmektedir. Yabancı dil soruları sorularak iktidar piyasacı yönünü, din kültürü ve ahlak bilgisi sorularını sorarak din istismarcısı yönünü ortaya koymaktadır. Yukarıdaki grafik eğitimde fırsat eşitsizliğinin resmi göstergesidir. Özel okullarda öğrenim gören öğrencilerle devlet okullarında öğrenim gören öğrenciler iki farklı grup oluşturmuştur. Bu eşitsizliğe bir an önce son verilmelidir.

Matematik alt testi için dağılım aşağıda verilmiştir.

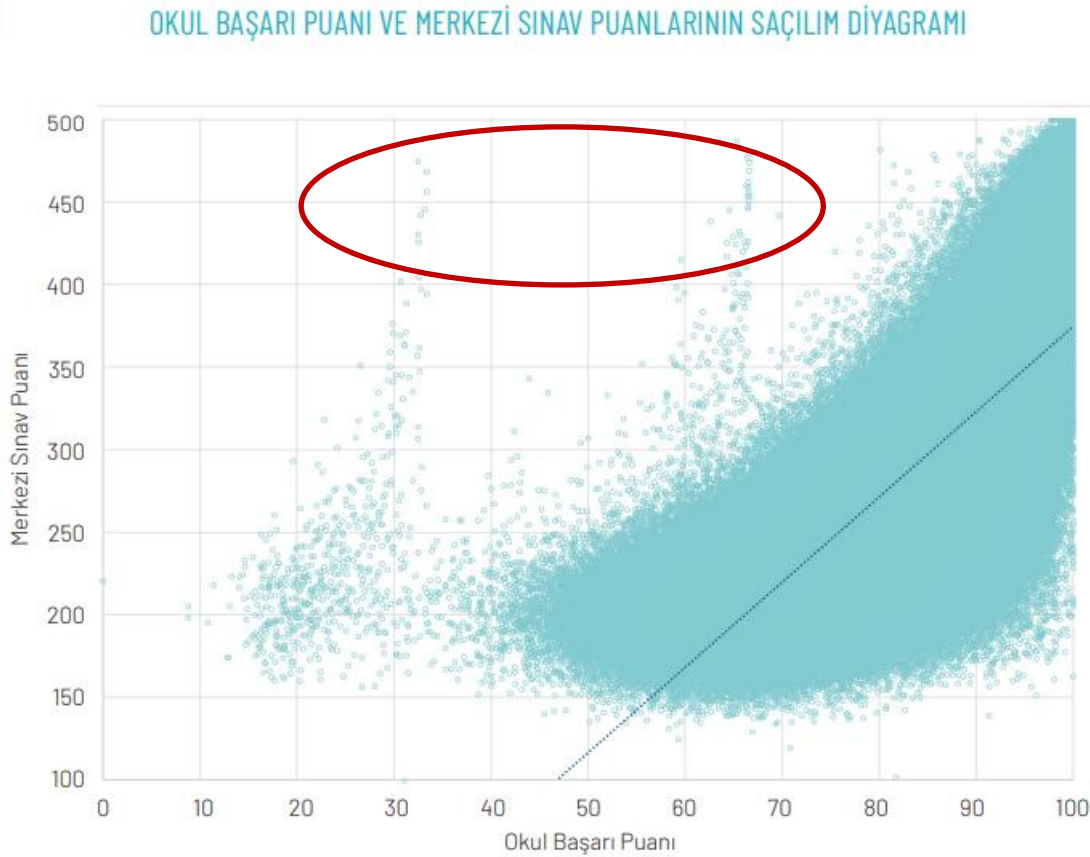
Şekle göre sağa çarpık bir dağılım ortaya çıkmıştır. Bu testin öğrencilere zor geldiğini göstermektedir. Maalesef sınav merkezlerimiz çağdaş dünyadaki eş değerleri gibi ölçme ve değerlendirme yapamamaktadır. Ayrıca bu dağılım öğretim bakımından da MEB'in sınıfta kaldığını göstermektedir.

Anne ve baba eğitim düzeyine göre LGS puan dağılımı aşağıda verilmiştir.

Anne ve baba eğitimi birlikte değerlendirildiğinde eğitilmiş anne ve babaların çocuklarının ortalama LGS başarılarının daha az eğitim almış anne babaların ortalama başarılarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Anne baba eğitiminin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Yetişkin eğitime önem verilmediği, halk eğitim merkezlerinin ne kadar işlevsiz olduğu da buradan çıkarılabilir.

Okul başarısı ile LGS başarısı arasındaki ilişki aşağıda verilmiştir.

Şekle göre genel olarak okul başarısı ile LGS başarısının tutarlı olduğu görülmektedir. Ancak özellikle kırmızı ile belirtilen bölgedeki öğrencilerin okul başarıları çok yüksek olmasına rağmen LGS başarıları oldukça düşüktür. Bu neden kaynaklanmaktadır? Acaba burada yer alan öğrenciler özel okullara mı devam etmektedir? Yoksa bazı hatırlı kişilerin çocukları mıdır?

Son olarak sınavın kapsamından da bahsetmek yararlı olacaktır. Sınav sadece 8. sınıf öğretim programlarından geliştirilmektedir. Oysa günümüz dünyasında öğrencilerden bazı temel

becerileri geliştirmeleri beklenmektedir. Ancak sınav buna yönelik hazırlanmamaktadır. Sadece çoktan seçmeli maddeler sorulmaktadır. Bu da st düzey becerilerin ölçülmesini oldukça sınırlamaktadır. MEB sınav merkezi ve ÖSYM aėdař ülkelerin çok gerisinde kalmıştır. Anlaşılması zor sorularla öğrencileri sıralamaya çalışmaktadırlar.

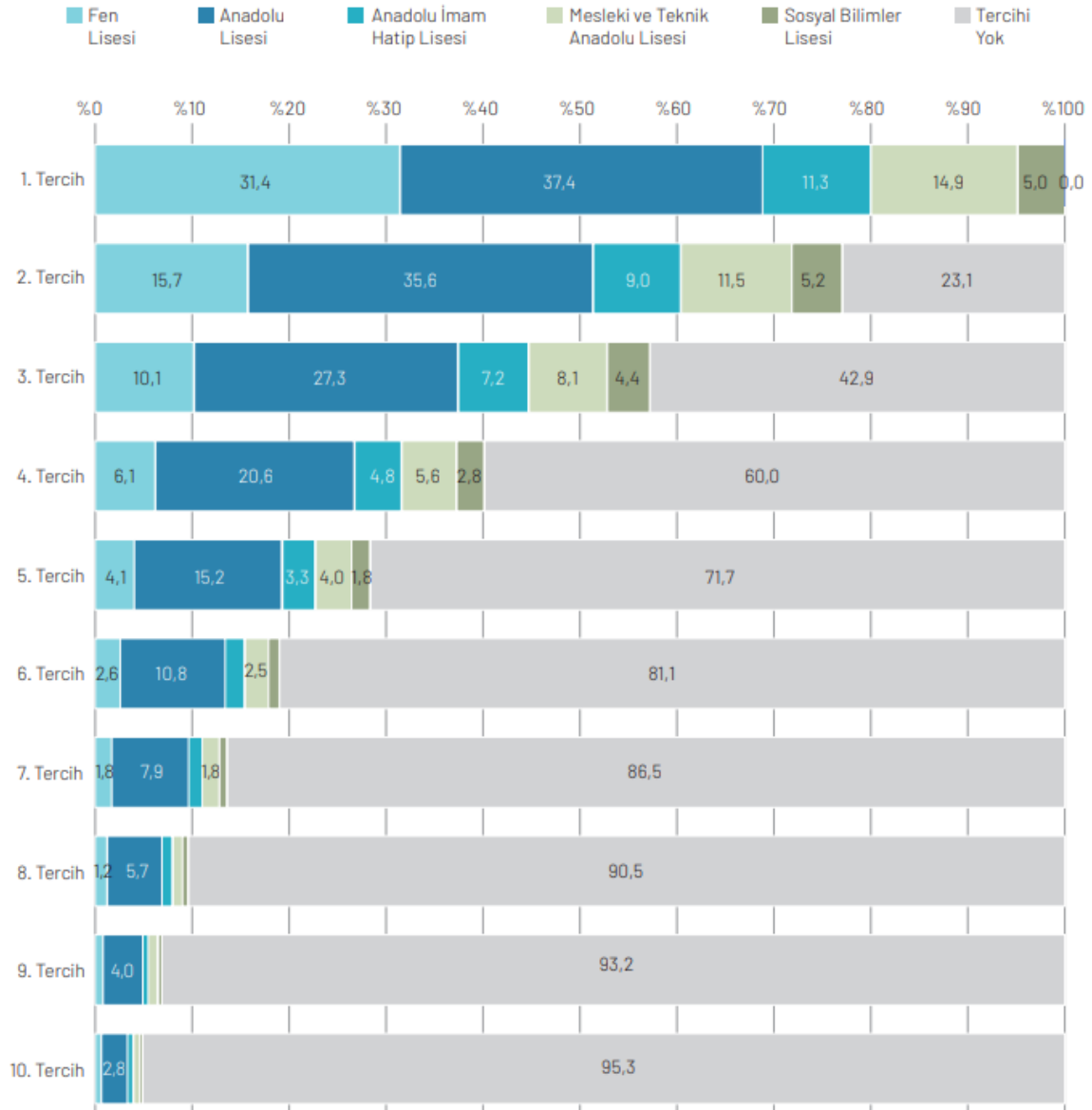
Sınavla ėrenci Alan Okulların Okul Türüne Göre İlk Yerleştirmede Yerleşme Oranları

OKUL TÜRÜNE GÖRE MERKEZİ SINAV PUANINA GÖRE YERLEşEN ğRENCİ SAYISI			
Okul Türü	Toplam Yerleşen ėrenci Sayısı	Toplam ėrenci Kontenjanı	İlk Yerleştirmede Doluluk Oranı (%)
Anadolu İmam Hatip Lisesi	38.546	39.666	97,18
Anadolu Lisesi	65.822	65.866	99,93
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	35.277	37.170	94,91
Fen Lisesi	38.850	38.850	100,00
Sosyal Bilimler Lisesi	10.380	10.380	100,00
Genel Toplam	188.875	191.932	98,41

Tabloya göre fen liselerine ve sosyal bilimler liselerine yerleşme oranı %100, Anadolu liselerine %99.93, Anadolu imam hatip liselerine %97.18, mesleki ve teknik Anadolu liselerine ise %94.91 olmuştur. Öğrenciler en çok Fen liselerini ve sosyal bilimler liselerini, en az mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile imam hatip liselerini tercih etmiřlerdir.

MERKEZİ SINAV PUANINA GÖRE YERLEŞEN ÖĞRENCİLERİN TERCİHLERİNDE OKUL TÜRLERİ DAĞILIMI

Tabloda okul türlerine göre tercihlere yerleşme oranları verilmiştir. İlk 6 tercihte tercihlerine en çok Anadolu lisesi ve fen lisesi öğrencileri yerleşmiştir. İmam hatip lisesi öğrencilerinin ilk üç tercihinde yerleşme yüzdeleri sırasıyla %11,3, %9 ve %7,2'dir.

MERKEZİ SINAV PUANINA GÖRE YERLEŞEN ÖĞRENCİLERİN
ORTAOKUL VE LİSE TÜRLERİ ARASINDAKİ GEÇİŞ ORANLARI

Ortaokul Türü	Toplam Yerleşen Öğrenci Sayısı	Toplam Yerleşen Öğrenci Oranı (%)	Yerleşilen Lise Türü									
			Anadolu Lisesi		Fen Lisesi		Anadolu İmam Hatip Lisesi		Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		Sosyal Bilimler Lisesi	
			Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşen Öğrenci Oranı (%)	Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşen Öğrenci Oranı (%)	Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşen Öğrenci Oranı (%)	Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşen Öğrenci Oranı (%)	Yerleşen Öğrenci Sayısı	Yerleşen Öğrenci Oranı (%)
Resmi Ortaokul	126.689	67,08	47.194	71,70	26.432	68,04	16.259	42,18	28.681	81,30	8.123	78,26
İmam Hatip Ortaokulu	35.312	18,70	5.419	8,23	3.643	9,38	20.272	52,59	5.078	14,39	900	8,67
Özel Ortaokul	25.137	13,31	12.804	19,45	8.368	21,54	1.566	4,06	1.178	3,34	1.221	11,76
Yatılı Bölge Ortaokulu	1.737	0,92	405	0,62	407	1,05	449	1,16	340	0,96	136	1,31
Toplam	188.875	100,00	65.822	100,00	38.850	100,00	38.546	100,00	35.277	100,00	10.380	100,00

Tabloya göre ortaokul türüne göre en çok yerleşme oranı (%67.08) resmi ortaokullarda, en az yerleşme oranı (%0.92) ise yatılı bölge ortaokullarındadır. Tabloda maalesef veriler manipüle edilmeye yatkın şekilde verilmiştir. Toplam içindeki ile birlikte örneğin imam hatip liseleri kendi için % kaç yerleşme oranına sahiptir bilgisi verilmelidir.

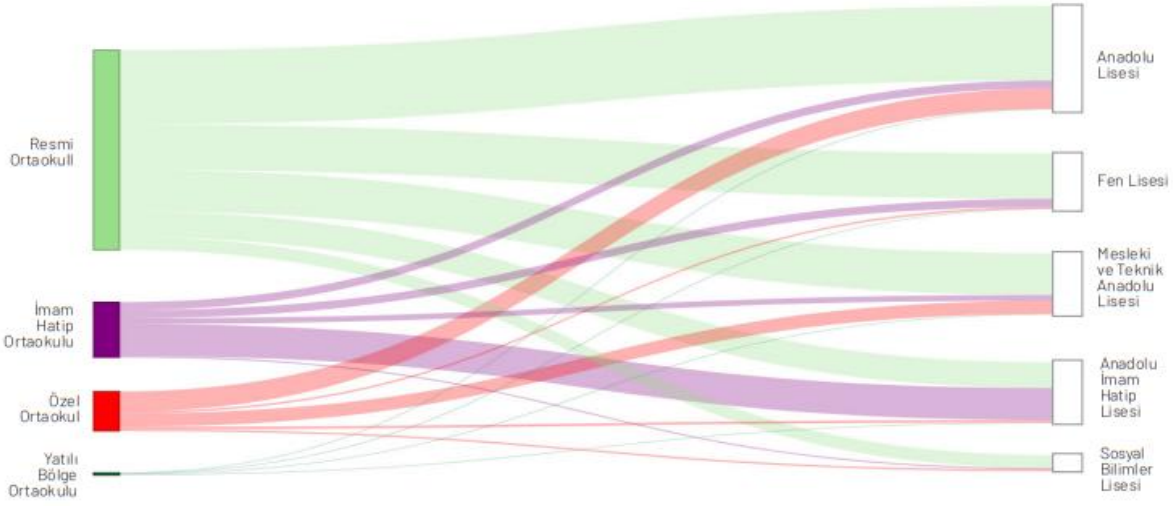
Okul Türü	Sayı	Yerleşilen Lise Türü					
		Anadolu Lisesi		Fen Lisesi		Anadolu İHL	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Resmi Ort.	126.689	47.194		26.432		16.259	
İHO	35.312	5.419		3.643		20.272	
Özel Ortaokul	25.137	12.804		8.368		1.566	
Yatılı Bölge Ortaokulu	1.737	405		407		449	
		23.32		23.43		25.85	

*: % okul türünün kendi içindeki yerleşme yüzdesini göstermektedir.

Tabloya göre resmi ortaokuldaki öğrenciler en Anadolu liselerine, daha sonra mesleki eğitime, fen liselerine, Anadolu İHL'lere ve en az da sosyal bilimler liselerine yerleşmişlerdir.

MERKEZİ SINAV PUANINA GÖRE YERLEŞEN ÖĞRENCİLERİN ORTAOKUL VE LİSE TÜRLERİ ARASINDAKİ GEÇİŞ DİYAGRAMI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İHO mezunları en çok İHL'lere, daha sonra Anadolu liselerine, mesleki eğitime, fen liselerine ve en az sosyal bilimler liselerine yerleşmişlerdir.

Özel ortaokulların yarısından fazlası Anadolu liselerine, daha sonra fen liselerine yerleşmişlerdir. İHL, mesleki eğitim ve sosyal bilimler liselerine yerleşme oranı düşüktür. Özel okul öğrencilerinin genelde fen ya da Anadolu liselerine yerleştikleri görülmektedir.

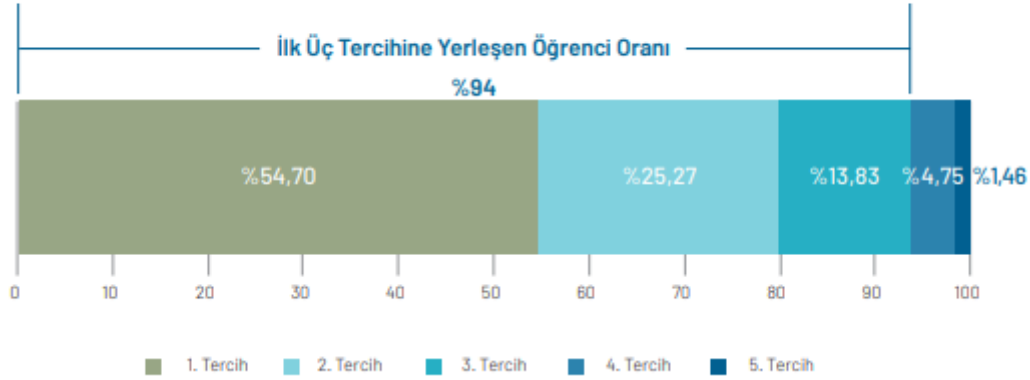
Yatılı bölge ortaokulu mezunları en çok İHL, daha sonra fen lisesi ve Anadolu lisesi, mesleki eğitim ve en az da sosyal bilimler liselerine yerleşmişlerdir. Yatılı bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin İHL'lere bilinçli bir şekilde yönlendirilip yönlendirilmedikleri araştırılmalıdır.

Eğitim

Şekil bir üstte daha detaylı verilen tablo ile tutarlılık göstermektedir.

ÖĞRENCİLERİN YEREL YERLEŞTİRME KAPSAMINDA YERLEŞTİKLERİ TERCİH SIRASI DAĞILIMI

YEREL YERLEŞTİRMEDE TERCİH SIRASINA GÖRE ÖĞRENCİLERİN YERLEŞTİKLERİ OKUL TİRLERİ

Yukarıdaki iki şekil birlikte değerlendirildiğinde ilk üç tercihine yerleşen öğrenci oranları yüksektir. Buna göre öğrenciler aldıkları puanlara göre tercih yapmaktadırlar denilebilir. Ancak okul türüne göre Anadolu liseleri büyük oranda tercih edilirken en az İHL'ler tercih edilmişlerdir.

